

Strukturalisme

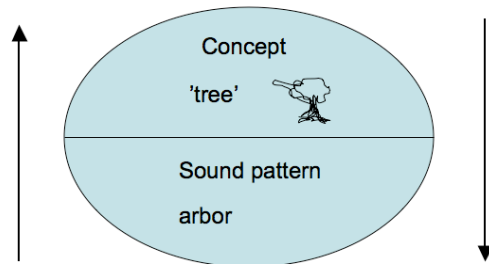
Ferdinand de Saussure (1857–1913)

Cours de linguistique générale, forelesningsrekke ved universitetet i Geneve, holdt tre ganger i 1906–07, 1908–09 og 1910–11. Studentenes forelesningsnotater ble gitt ut etter hans død, i 1915.

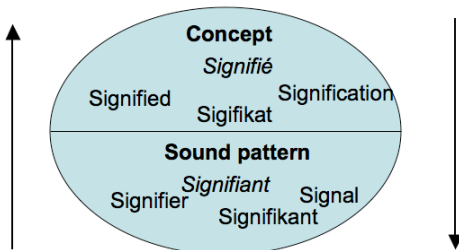
Langue: Språkssystemet.

Parole: Empirisk språkbruk.

Ord er tegn, som, på samme måte som en mynt, har to sider.

Course in General Linguistics (1915, Overs. Roy Harris, Chicago: Open Court, 1983), s. 67.

Syntagme: En ytring satt sammen av tegn: f.eks. en setning.

Paradigme: Et sett av tegn som kan erstatte hverandre, f.eks. forskjellige ord for nedbør.

Semiotikk

Av gresk *semeion*, som betyr tegn. Altså: læren om tegn.

Umberto Eco: «Semiotikken er i prinsippet disiplinen som studerer alt som kan brukes for å lyve.» *Theory of Semiotics* (Bloomington: Indiana U P, 1976), s. 7.

Tegn

Charles Sanders Peirce: «Et tegn, eller en representamen, er noe som for noen står for noe i en eller annen henseende eller egenskap». *C.P.* 2, §228

Eco: «Jeg foreslår å definere som tegn *alt* som, med basis i en på forhånd etablert sosial konvensjon, kan bli forstått som *noe som står for noe annet*.» *Theory*, s. 16 (uthevelse i originalen).

Peirce

Charles Sanders Peirce (1839–1914). Pragmatiker, mange mener han var USAs største filosof.

Førstehet, andrehet, tredjehet

Førstehet er objektet i seg selv. Andrehet er det som bringer oss i kontakt med objektet. Tredjehet er vår sansning av objektet.

«Et *Tegn*, eller *Representamen*, er en Første som står i en slik genuin triadisk relasjon til en Andre, som kalles dets *Objekt*, for å kunne bestemme en Tredje, som kalles det *Interpretant*.» «Sundry Logical Conceptions» (1903, *The Essential Peirce*, Bloomington: Indiana U P, 1998), s. 272–73.

Ikonisk, indeks, symbol

Ikon: Førstehet. Tegn som er formlike med sitt objekt (de *ligner*).

Indeks: Andrehet. Tegn som er skapt i kontakt med sitt objekt (de er avtrykk eller virkninger).

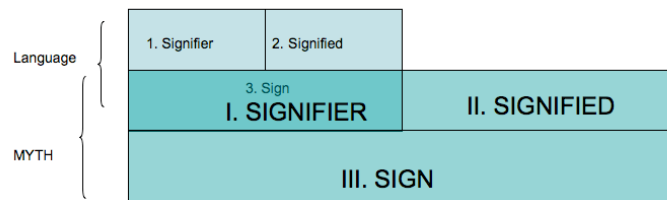
Symbol: Tredjehet. Tegn som representerer i kraft av en regel (eller *kode*, altså: vilkårlige tegn).

Uendelig semiose

Interpretanten blir objektet for et nytt tegn, *ad infinitum*.

Louis Hjelmslev, via Roland Barthes

Konnotasjon

Roland Barthes, *Mythologies* (1957, trans. Annette Lavers, Vintage: London, 1993), 115.

Umberto Eco

Poenget er ikke tegnet, men *koden*.